

Johtavien viranhaltijoiden työaika

2603/01.01.00/2021

Khall 03.05.2021 § 143

Valmistelu henkilöstöpäällikkö Maarit Mäntykoski puh 040 748 7992

Työaika- ja palkka-asioita koskeva päätösvalta johtoryhmän palkka-asioita lukuun ottamatta on delegoitu palkkatoimikunnalle (kaupunginhallitus 3.6.2019 § 147).

Kaupunginvaltuuston hyväksymän hallintosäännön 25 §:n mukaan kaupunginhallitus asettaa toimielinten alaiset jaostot, toimikunnat ja neuvottelukunnat. Hallintosäännön mukaan kaupunginhallitus ratkaisee asiat, jotka koskevat virka- ja työehtosopimuksen täytäntöönpanoa, henkilöstöpolitiikan periaatteita ja paikallisen virka- ja työehtosopimuksen hyväksymistä, ellei ratkaisuvaltaa ole siirretty muulle viranomaiselle tai viranhaltijalle.

"Palkkatoimikunta on päättänyt kokouksessaan 19.11.2020 § 12 (Johtavassa asemassa olevat viranhaltijat ja työntekijät/Työaikakorvausten suorittamista koskevat rajoitukset sekä työajan enimmäismäärä) seuraavasti:

Kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen 21 §:n (KVTES 2020-2021 luku III 2 mom. s. 69 -71) on määriteltävä johtavassa asemassa olevat viranhaltijat/työntekijät, joihin ei sovelleta lisä-, yli-, yö-, vuoro-, lauantai- ja sunnuntaityön sekä varallaolon korvaamista koskevia tämän sopimuksen määräyksiä. Paikallistasolla tulee määritellä em. henkilöt, joihin sovelletaan työaikakorvausten suorittamista koskevaa rajoitusta.

Johtavat viranhaltijat:

kaupunginjohtaja, hallintojohtaja, talousjohtaja, matkailu- ja markkinointijohtaja, sivistystoimenjohtaja, sosiaali- ja terveysjohtaja, elinvoimajohtaja, AP-liikelaitos liikelaitosjohtaja ja vesiliikelaitos vesihuoltopäällikkö.

Työajan enimmäismäärä (Työaikalaki 18 §)

Viranhaltijan/työntekijän työaika ei saa ylittää keskimäärin 48:aa tuntia viikossa 12 kuukaudessa. Työaikalain 18 §:ssä säädetty enimmäistyöaika on 12 kuukauden aikana enintään hallituksen esityksessä (HE 158/2018vp) todettu tuntimäärä (48 vko x48 tuntia). Työajan enimmäismäärää laskettaessa huomioidaan kaikki tehdyt työtunnit. Sairauslomajaksot eivät saa vaikuttaa enimmäistyöajan tarkasteluun siten, että työtunteja voitaisiin teetättää enemmän sairausloman vuoksi. Säännös määrittää työajan absoluuttisen enimmäismäärän, jota ei saa ylittää. Työajan tasoittamisjaksona käy-

tään 12 kuukauden tasoittumisjaksoa.

Esimerkki:

Työaika toimistotyöaika	36,25 h/vk
Työntekoviikkoja vuodessa	52-8 (lomat) = 44 vk
Työajan enimmäismäärä vuodessa	48 h x 44 vk = 2112h
Toimistotyöaika	36,25 h x 44 vk = 1595 h
Työajan keskimääräinen enimmäismäärä	2112 h - 1595 h = 517 h/v, joka tasataan 12 kk aikana

KVTES:n määräyksen perusteella työajan enimmäismäärän seuranta on astunut voimaan 31.8.2020 lukien.

Työaikana sovelletaan liukuvaa työaikaa, lähinnä toimistotyöaika 36 h 15 min viikossa.

Johtavassa asemassa olevien viranhaltijoiden osalta seurataan työajan keskimääräistä enimmäismäärää tasoittumisjakson ollessa 12 kuukautta.

Kaupunginjohtaja seuraa johtavassa asemassa olevien työaikakirjanpidon toteutumia kuusi (6) kertaa vuodessa. Kaupunginjohtajan osalta työaikaa tarkastelee kaupunginhallituksen puheenjohtaja.

Työajan tasaus tehdään tasoittumisjakson aikana ottamalla vastaava aika tuntitunnista vapaana tai rahana. Vapaana pidettävät tunnit webTallennuksen kautta.

Johtoryhmä on sopinut työaikakirjanpidon osalta toimintatavaksi excel-tilukoseurannan.

Lähtökohtaisesti työt pitää pystyä hoitamaan normaalina työaikana. Työajan tasaus tulee tehdä kohtuullisessa ajassa.

Työnantajan on seurattava johtavassa asemassa olevien työmäärää ja työn kuormittavuutta, ettei viranhaltijan/työntekijän terveys vaarannu työstä johtuvista seikoista."

Työsuojeluvaltuutetun lausunto:

"Työturvallisuuslain (738/2002) mukaan työnantaja vastaa työntekijöiden turvallisuudesta ja terveydestä työssä. Työnantajan on tarkkailtava jatkuvasti työympäristöä ja tunnistettava toimialalle ja työpaikalle ominaiset vaara- ja haattatekijät. Yhdenkään viranhaltijan/työntekijän terveys ei saa vaarantua työstä johtuvista seikoista.

Laki vaatii selvittämään tapaturmat, terveysvaarat ja muut vaaratilanteet ja torjuttava niitä sekä tarkkailtava toteutettujen toimien vaikutusta työn terveellisuuteen ja turvallisuuteen ja ryhdyttävä tarvit-

taessa lisätoimiin.

Työnantajan vastuu koskee myös viranhaltijoiden työmäärää ja työn kuormittavuutta (25 §), häirintää (28 §) sekä työn tauottamista (31 §). Tiedon saatuaan työnantajan on käytettävissään olevin keinoin ryhdyttävä toimiin kuormitustekijöiden selvittämiseksi sekä vaaran välttämiseksi tai vähentämiseksi.

Suuret muutokset ovat lisänneet erityisesti henkistä kuormitusta. Esimerkiksi pandemia on vaatinut jatkuvaa päivystystä ja nopeaa reagoimista riippumatta kellonajasta.

Työajanseurannalla todetaan kirjaimellisesti työtuntien määrä. Se on tuonut esiin, että johtaville viranhaltijoille on kertynyt normaalin työajan lisäksi runsaasti tunteja (mm. Kaipola -> Jämsä-paketti, korona jne).

Työsuojelun näkökulmasta yhtäjaksoinen kuormittavuus heikentää työntekijän tehokkuutta, vähentää työn imua sekä lisää riskiä virheisiin ja uupumiseen. Ensisijainen tehtävä johtavien viranhaltijoiden kohdalla on järjestää tehtäviä uudelleen, vähentää työkuormaa, lisättävä päivittäistä ja viikoittaista lepoaikaa ja palautumista työstä. Rahakorvaus ei poista juurisyytä.”

Työnantajan on pidettävät työaikakirjanpitoa, johon on kirjattava tehdyt työtunnit ja niistä suoritettavat korvaukset työntekijöittäin (TAL 32§). Työaikakirjanpito on työnantajan lakisääteinen velvoite. Mm. työsuojelutarkastuksen yhteydessä tarkastetaan työaikakirjanpito.

Työaikakirjanpidon hyötyjä ovat:

- Työntekijät eivät pala loppuun, kun työtunnit ja vapaat ovat sopivassa suhteessa.
- Tasapuolinen kaikille, kun kaikkien työtä seurataan samalla lailla.
- Työhyvinvointi paranee, sillä turha vertailu jää pois.

Johtavat viranhaltijat pitävät työaikakirjanpitoa tehdystä työajastaan ja työaikakirjanpitoa tarkastellaan palkkatoimikunnan päätöksen mukaisesti. Johtoryhmällä ei ole työaika-autonomia työaikalain tarkoittamassa merkityksessä, koska tehtäväkokonaisuudet (mm. talousarvio, tilinpäätös, vuotuinen toiminta ja kokoukset) on sidottu vuosikelloon.

Työajanseuranta on tuonut esiin, että johtaville viranhaltijoille on kertynyt normaalin työajan lisäksi runsaasti tunteja (mm. Kaipola -> Jämsä-paketti, korona jne). Tilanne työnkuorman osalta on muodostunut jo hälyttäväksi.

Työn kuormittavuus on lisääntynyt niin henkisesti kuin fyysisesti viikoittaisen työajan lisääntymisestä, palautuminen työstä on päivittäisen ja viikoittaisen lepoajan vähetessä heikennyt. Jatkuvan työkuorman lisäämiseen/ylläpitämiseen on saatava muutos sitä keventämällä, rahalla korvaaminen ei ole ratkaisu. Johtavien viranhaltijoiden työtunteja ja työkuormaa on seurattava jatkossa johdonmukaisesti ja pyrittävä saamaan ratkaisuja työkuorman vähentämiseksi eri keinoin.

Organisaatioiden henkilöstömäärä on tällä hetkellä minimissään ja työkuormaa on myös organisaatioiden muulla henkilöstöllä.

Toimivalta, johon päätös perustuu
Hallintosääntö § 25

Ehdotus

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja

Kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi johtavien viranhaltijoiden työaikaa koskevat palkkatoimikunnan päättämät periaatteet.

Kaupunginhallitus antaa ohjeen vuoden 2022 henkilöstösuunnitelman laatimista varten, jossa määritellään koko henkilöstön osalta henkilöstömitoitus siten, että vastaavia tilanteita ei enää synny kuin poikkeustilanteissa.

Kaupunginhallitus päättää työturvallisuuslakiin perustuen niistä periaatteista, joilla johtavien viranhaltijoiden työkuormaa puretaan ja työmäärä pysyy kohtuullisena. Periaatteet annetaan tiedoksi AVI:iin osavastauksena valvontapyyntöön.

Päätös

Keskustelun aikana puheenjohtaja muutti ehdotustaan. Muutettu ehdotus:

Kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi johtavien viranhaltijoiden työaikaa koskevat palkkatoimikunnan päättämät periaatteet. Työajan tasoitus tehdään tasoittumisjakson aikana ottamalla vastaava aika pääsääntöisesti vapaana tai toissijaisesti rahana.

Elinvoimaorganisaatio valmistelee kaupunginhallitukselle yhden määräaikaisen työntekijän palkkaamisesta 1.8.2021 – 31.12.2021 ajaksi. Tehtävänimike ja työnkuva annetaan elinvoimaorganisaation tehtäväksi ja tuodaan päätettäväksi seuraavaan kaupunginhallituksen kustannusvaikutuksineen. Tarvittaessa kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle lisämäärärahaa v -21 lisätalousarvioon. Tämä päätös annetaan tiedoksi Aville osavastauksena valvontapyyntöön.

Kaupunginhallitus antaa ohjeen vuoden 2022 henkilöstösuunnitelman laatimista varten, jossa määritellään koko henkilöstön osalta henkilöstömitoitustien, että vastaavia tilanteita ei enää synny kuin poikkeustilanteissa.

Kaupunginhallitus päättää työturvallisuuslakiin perustuen niistä periaatteista, joilla johtavien viranhaltijoiden työkuormaa puretaan ja työmäärä pysyy kohtuullisena. Periaatteet tarkastellaan viimeistään v. 2022 talousarvion laadinnan ja henkilöstösuunnitelman yhteydessä. Periaatteet annetaan tiedoksi Aville osavastauksena valvontapyyntöön.

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti puheenjohtajan muutetun päätösehdotuksen.

Anna-Liisa Juurinen, Auli Korhonen ja Ari Luostarinen eivät esteellisinä olleet läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana (osallisuusjäävi).

Henkilöstöpäällikkö Maarit Mäntykoski oli asiantuntijana läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana ja toimi pöytäkirjanpitäjänä asiassa (poistui klo 18.20).